

Bankacılık Terimleri İle İlgili Ek Bilgiler

Teminat Tipi Açıklamaları aşağıdaki şekildedir:

- **Teminat Senetleri/Çekleri:** Senet karşılığı kredilerin teminatına rehin cirosu ile alınan senetlerdir. Senet yerine çek alınması durumunda beyaz ciro veya temlik cirosu ile alınır.
- **İpotek:** Kredinin teminatına ipotek alınması, bir gayrimenkulün (deniz ipoteği dışında) rehin altına alınmasıdır.
- **Kefalet Ve Aval:** Asli borçlunun yanı sıra, bir başka tarafın (gerçek veya tüzel kişi) söz konusu işlemin gerçekleştirileceğine dair sorumluluk almasıdır. Polİçe üzerine imza atılarak yapılan kefalet işlemine aval denir. Yazılı şekilde gerçekleşir. Aval şerhinde, kefil olunan tarafın adının belirtilmesi gerekir.
- **Ticari İşletme Rehni:** Kredi teminatı olarak, bu kez gayrimenkulün rehin edilmesi yerine ticari işletmenin rehin edilmesi söz konusudur. Dolayısıyla, işletmenin sahip olduğu değerler krediye yönelik güvenceyi oluşturur.
- **Mevduat, Hisse Senedi, Tahvil Ve Hazine Bonosu Rehni:** Yukarıda belirtilen tarzdaki menkul değerlerin, kredi güvencesini oluşturduğu durumdur. Kolaylıkla nakde çevrilebilir mahiyetteki değerler olması nedeniyle, işlem içinde oldukça pozitif değerlendirilir.
- **Alacak Temlik:** Kredinin güvencesini, bir alacak hakkının devrini oluşturan temlikname oluşturur. Temlik işlemi sonucu, alacağı bağlı haklar temellük edene (devir alana) geçer.
- **Başka Banka Teminat Mektubu:** Kredi süreci açısından değerlendirildiğinde, en sağlam görünen teminatlar arasında olduğu ifade edilir. Buradaki riskin bir banka riski olduğunun, bankalar için de ödeme gücünün olmasının bulunduğu dikkate alınmasında fayda vardır.
- **Yurt Dışından Gelen Garanti:** Tümöyle bankalar arası bir kredi ilişkisi mahiyetindedir. Bankalar kanunu açısından, TCMB tarafından yayımlanan listede yer alan bankalardan birinin garantisi olması önemlidir. Müşteri riski, bu güvence ile başka bir banka riski haline gelir.
- **İhracat Vesalki:** Dış ticaret işlemlerinin doğal bir sonucu olarak, kredi teminatı (yurt içindeki çek senet gibi) olarak kullanılır. Dış ticaretin farklılığının ve yarattığı bazı unsurların dikkate alınması zorunludur. Güvence açısından oldukça zayıf (bankaca onaylanmış bir iki işlem tekniği hariç) bir teminattır.

Hesap Tipleri aşağıdaki şekildedir:

- **Nakit Kredi Türleri.**
- **Borçlu Cari Kredi (Rotatif):** Vadenin, önceden sabit bir süre ile kısıtlanmamasıdır. TL esaslı olarak kullandırılan bu kredilerde, faiz tahsilatı dönemsel olarak (Mart,Haziran,Eylül ve Aralık sonları) gerçekleştirilir. Müşteri kullanmış olduğu kredi tutarını istediği an geri ödeyebilir. Ya da sözkonusu kredi hesabında dinamik bir süreç (bir gün kredi kullanmak ertesi gün daha az bakiye ile kapatma yapmak, üçüncü gün ise limitinin sonuna kadar kredi kullanmak gibi) izleyebilir. Hamburg metoduna göre, her işlemin sonunda hesabın bakiyesi bulunarak bir sonraki işleme kadar faizi hesaplanır.
- **Spot:** Rotatif kredilerden temel farkı, banka ile müşteri arasında kredi kullanımına dair sürenin sınırlandırılmasıdır. Bu sürenin tamamlanmasından önce, kredinin geri çağırılması ya da müşteri tarafından erken ödenmesi söz konusu değildir. Krediye uygulanacak faiz, işlemin başında belirlenir ve vade sonunda banka tarafından müşteriden tahsil edilir. Kredi kullanılırken, müşterinin kısa süreli gereksinimlerinin karşılanması amaçlanır.
- **İskonto-İstira Kredileri:** Kredi kullandırılmasına neden olan kıymetli bir evrak söz konusudur (yasal tanımıyla senet veya çek de olur). Buradaki kredi kullandırma şekli diğer bir anlamda, bir menkul değerin banka tarafından satın alınarak karşılığında nakdin ödenmesidir.

Burada iki konuya dikkat edilmesi gerekir. İşlemin içinde kıymetli evrak bulunur. Evraka dair ödeme, normalde faiz ana paradan düşüldükten sonra yapılır. Dolayısıyla; söz konusu evrakların (çek/senet) ortalama vadesi ve bunların tahsil kabiliyeti, tahsil edilmeme durumunda belgeleri bankaya veren tarafa rücu edilme durumu, faizin peşinen tahsil edilmesi konularına dikkat edilmesi gerekir.

Esas itibarıyla, müşterinin kısa süreli alacaklarının finansmanında kullanılan bir yöntemdir. Şirket bilançolarında kredi olarak kayda geçmez. Kredi işleminde ise alacağın kaynağı olarak fatura aranmaz. Ayrıca fonlama tutarı şirket kayıtlarına doğrudan kredi olarak yansır.

Gayri Nakdi Krediler aşağıdaki şekildedir:

- **Teminat Mektubu:** Resmi daire ve kuruluşlara, özel teşekküllere veya kişilere hitaben düzenlenen, belli bir işin yapılmasının veya belli bir borcun ödenmesinin işi yüklenen tarafından yerine getirileceğini belirten (taahhütte bulunma), söz konusu işlemin gerçekleştirilmemesi durumunda mektup tutarının ilgili muhataba kayıtsız şartsız ödeneceği taahhüdünü içeren garanti belgeleridir. Banka, teminat mektubunu düzenlemekle nakdi bir ödeme yapmaz fakat, mektup şartları çerçevesinde ödeme taahhüdü altına girer.
- **Harici Garanti:** Harici garanti kredisi de bir tür teminat mektubu kredisidir. Harici garantide, yabancı para cinsinden düzenlenmiş bir teminat mektubu söz konusudur. Ancak, bu teminat mektubunun muhatabı yurt dışında olan bir kişidir. Teminat mektubu yabancı bir dilde yazılarak muhataba iletilir.
- **İthalat Akreditifi Kredisi:** Akreditifli ithalat işlemlerinde; ithalatla ilgili şartları (yükleme vadesi, ödeme şekli, malın cinsi ve tutarı vb.) içeren akreditif mektubunun (küşat) banka tarafından yurt dışındaki ihracatçının bankasına gönderilmesi sonucu, banka ithalatçı müşterisinin mal bedelini ödememesi durumunda, bu bedeli malın Türkiye'ye gönderilmesinin ardından ihracatçıya

ödeme taahhüdü altına girer. Dolayısı ile, banka ithalatçı müşterisi lehine bir gayri nakdi kredi açar. Buna da ithalat akreditif kredisi denir. Mal bedeli belli bir vade sonunda ödenecek ise, kredinin ismi "Vadeli Akreditif Kredisi" olur.

- **Kabul Ve Aval kredisi:** Kabul kredisi de esas itibarıyla bir ithalat kredisi niteliği taşır fakat, bu tür işlemlerde ayrıca ihracatçı tarafından ithalatçı üzerine çekilen bir poliçe söz konusudur. İhracatçı ve ithalatçının anlaşmasına göre mal bedeli; yüklemekten sonra 3 ay, 6 ay, 9 ay vb. sürelerden sonra ödenir. Bu durumda ihracatçı, kararlaştırılan vadede mal bedelinin ödeneceğini belirten bir poliçe düzenleyerek kabul etmesi için ithalatçıya gönderir. Satıcı, çoğu zaman mal bedelinin ödenmesini garanti altına almak için ithalatçının bankasının poliçeyi kabul etmesini ister. Poliçenin banka tarafından kabul edilmesi halinde, banka poliçe tutarını poliçe vadesinde ihracatçının bankasına ödemeyi taahhüt eder. Poliçenin, ithalatçı tarafından kabul edilerek aval verilmesi durumu da söz konusu olabilir. Banka tarafından poliçe kabul edilerek veya aval verilerek poliçe üzerine imza atıldığı an, ithalatçı lehine bir gayri nakdi kredi açılmış olur.